

Barn og medier 2022:

Nakenbilder

Sammendrag

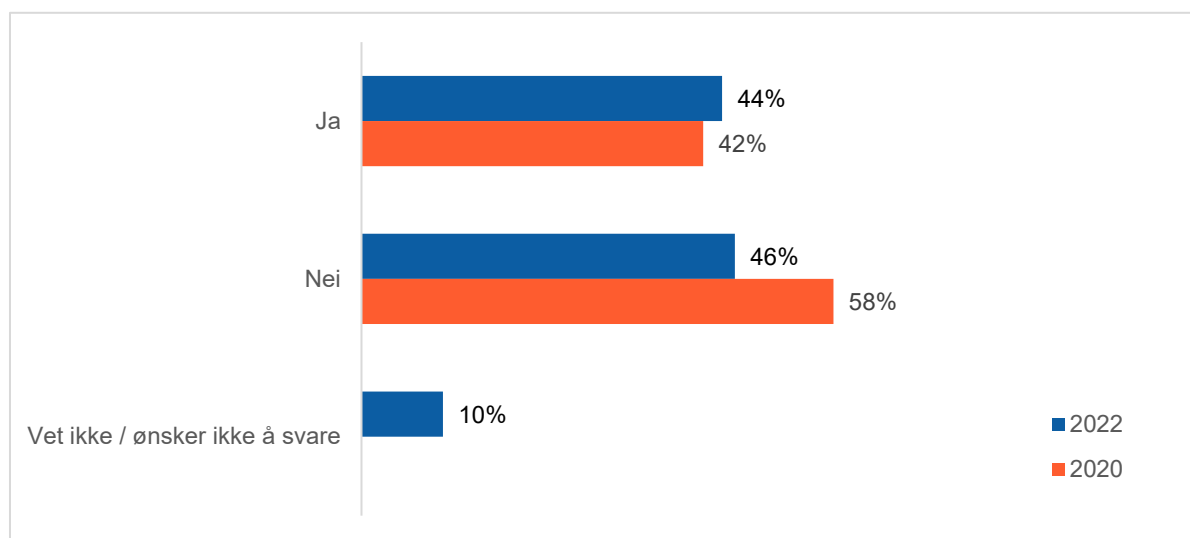
- 44 prosent av 13–18-åringene svarer at de har fått tilsendt nakenbilder av andre. Andelen er svært lik den vi finner i 2020-undersøkelsen (2 prosentpoeng opp).
- Det vanligste er å motta nakenbilder fra en «ukjent på nettet». En tredjedel av de som har mottatt nakenbilder, har fått nakenbildet på denne måten.
- Det er vanligere for jenter enn gutter å motta nakenbilder fra «ukjente på nettet». Det er vanligere for gutter enn jenter å motta nakenbilder fra «kjente».
- 15 prosent av 13–18-åringene svarer at de har sendt eller delt et nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året. Tilsvarende tall i 2020-undersøkelsen var 12 prosent.
- 43 prosent av unge i alderen 13–18 år svarer at de har fått en forespørsel om å dele et nakenbilde. Tilsvarende tall i 2020-undersøkelsen var 46 prosent. Imidlertid var det ikke mulig den gang å svare «vet ikke / ønsker ikke å svare», så resultatet er nok omtrent på samme nivå som i 2020.
- 13 prosent av 13–18-åringene svarer at de har fått en forespørsel om å sende / dele et nakenbilde av seg selv mot betaling i form av penger. 2 prosent har fått en slik forespørsel mot betaling i form av gaver eller ting.

Hvor mange barn har fått nakenbilder?

13–18-åringene i undersøkelsen fikk ulike spørsmål knyttet til deling av nakenbilder: om de har fått tilsendt nakenbilder av andre, om noen har spurt om de kan dele nakenbilder av seg selv og om de selv har sendt nakenbilder av seg selv.

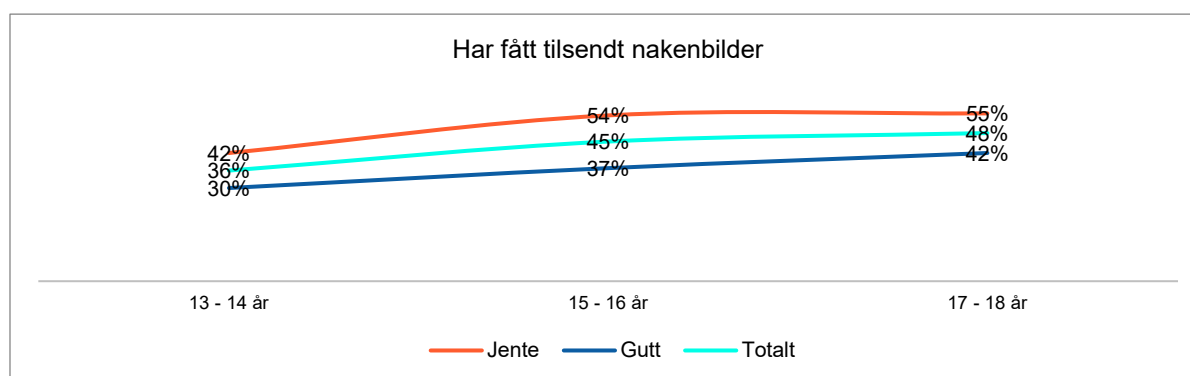
44 prosent av 13–18-åringene svarer at de har fått tilsendt et nakenbilde. Andelen er svært lik 2020-undersøkelsen (2 prosentpoeng opp). Omtrent like mange har ikke fått tilsendt nakenbilde (46 prosent), og 10 prosent svarer at de ikke vet eller ikke ønsker å svare.

Figur 1: Har noen sendt deg et nakenbilde før (som for eksempel nudes eller dickpick)? Prosentandel 13–18-åringene. (n=1899).

Figur 2 viser at det er store forskjeller både mellom gutter og jenter og ulike aldersgrupper når det gjelder andelen som har fått tilsendt nakenbilder. I alderen 13–14 år svarer 36 prosent av barna at de har fått nakenbilder tilsendt, mens i alderen 17–18 år har nesten halvparten fått det (48 prosent).

Figur 2: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har fått tilsendt et nakenbilde av noen (n=1899).

Forskjellen mellom gutter og jenter når det gjelder andel som har mottatt nakenbilder, er størst i alderen 15–16 år, hvor 37 prosent av guttene og 54 prosent av jentene har mottatt nakenbilder. Totalt har 37 prosent av guttene og 51 prosent av jentene mottatt nakenbilder av noen.

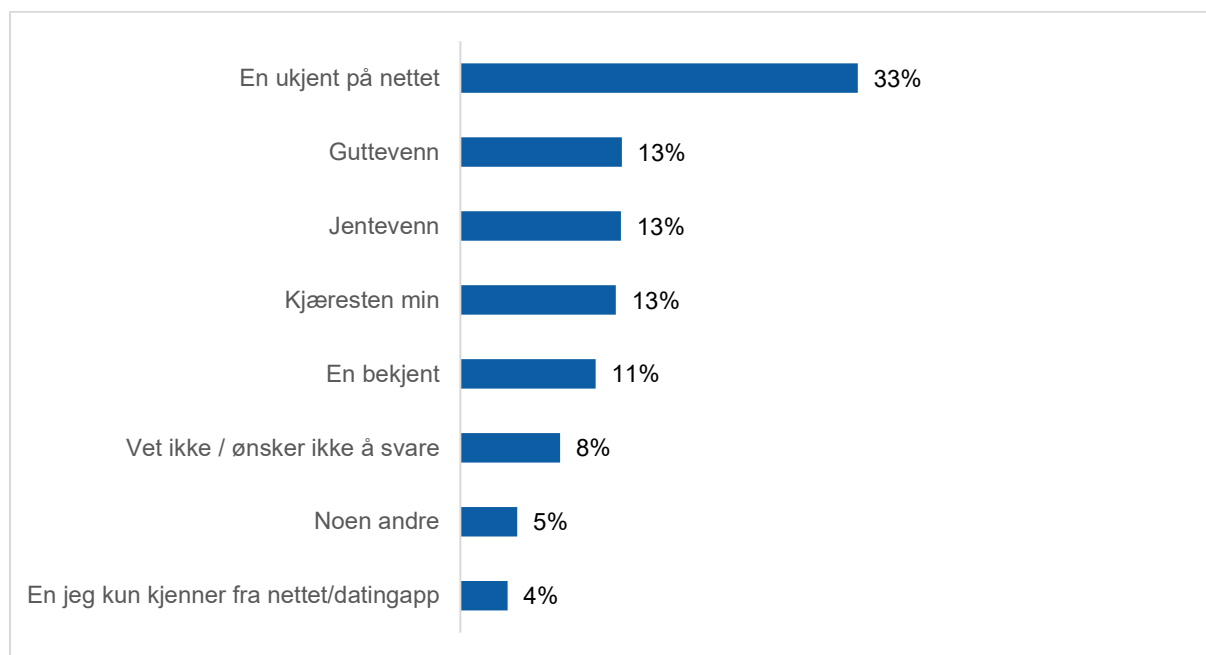
Hvem sendte nakenbildene?

De 13–18-åringene som oppga å ha fått tilsendt nakenbilder av noen før, fikk spørsmål om hvem som sendte dem nakenbilde(r) sist gang¹.

Det vanligste er å motta nakenbilder fra en ukjent på nettet. En tredjedel av de som har mottatt nakenbilder, har fått nakenbildet på denne måten. Andelen som har fått fra guttevenn, jentevenn eller kjæreste, er på 13 prosent for alle disse alternativene. Andelen som har fått fra en bekjent, er på 11 prosent. 5 prosent har fått nakenbilder fra «noen andre», og 4 prosent fra en som de unge kun kjenner fra nettet / datingapp. 8 prosent svarer at de ikke vet eller ikke ønsker å svare.

Basert på de nevnte tallene er det altså over halvparten av de som har mottatt nakenbilder, som sist gang mottok disse fra *kjente personer*. Én tredjedel mottok nakenbilder fra *ukjente personer* (13 prosent lar seg ikke definere, «vet ikke / ønsker ikke å svare» eller «noen andre»).

Figur 3: Hvem sendte deg nakenbilde(r) **sist gang**? Prosentandel av 13–18-åringene som har fått tilsendt nakenbilde av noen før. (n=830).

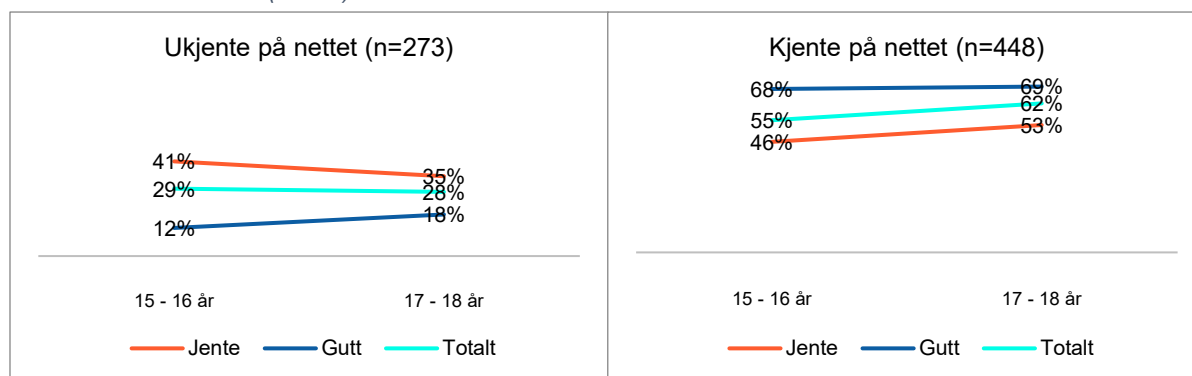
Når vi ser nærmere på andelene som har mottatt nakenbilder fra kjente- og ukjente personer, ser vi at det er betydelig høyere andel av jenter som mottar nakenbilder fra ukjente personer,

¹ I 2020 var dette spørsmålet et multisvar-spørsmål. I 2022 er spørsmålet et singel-spørsmål hvor det blir spurt om «sist gang» respondenten mottok et nakenbilde. Årets resultater lar seg følgelig ikke sammenligne med 2020-resultatene.

og tydelig høyere andel av gutter som mottar nakenbilder fra kjente personer (se figur 4). På grunn av lav base tar vi ut andelen 13–14-åringene i figuren.

Blant gutter i alderen 15–16 år som har fått tilsendt nakenbilde, var det altså 68 prosent som fikk dette bildet fra kjente personer sist gang de mottok et nakenbilde, 12 prosent fikk et bilde fra ukjente personer sist gang (de øvrige 20 prosentene lar seg ikke definere på grunn av at de svarte «vet ikke / ønsker ikke» å svare eller noen andre). Blant jenter i samme alder er det 46 prosent som fikk samme forespørsel fra kjente, og hele 41 prosent fra ukjente (se figur under).

Figur 4: Hvem sendte deg nakenbilde(r) sist gang? Prosentandel av 15–18-åringene som har fått tilsendt nakenbilde av noen før. (n=654).

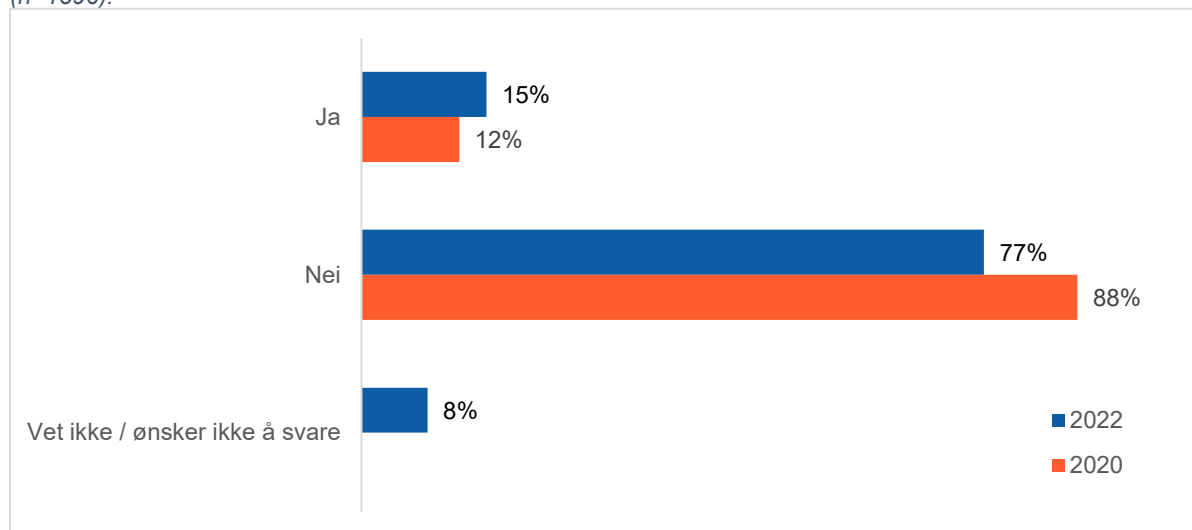

Har de unge delt nakenbilder av seg selv?

13–18-åringene fikk videre spørsmål om de har sendt eller delt nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året.

15 prosent av 13–18-åringene svarer at de har sendt eller delt et nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året. Tilsvarende tall i 2020-undersøkelsen var 12 prosent. Med andre ord er det 3 prosentpoeng flere unge som svarer at de har sendt eller delt nakenbilder av seg selv i 2022, sammenlignet med 2020. Et klart flertall (77 prosent) har imidlertid ikke sendt slike bilder av seg selv det siste året. 8 prosent svarer «vet ikke» eller at de ikke ønsker å svare.

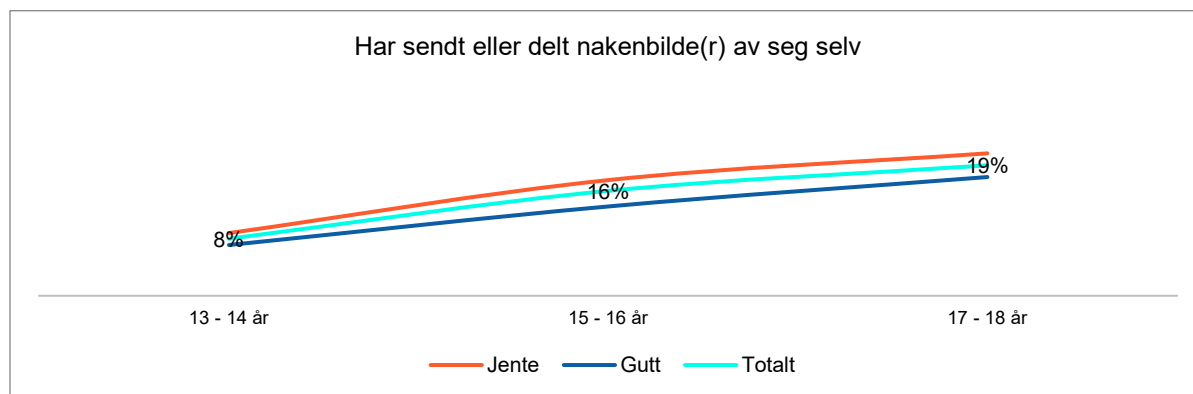
Figur 5: Har du sendt eller delt nakenbilde av deg selv i løpet av det siste året? Prosentandel 13–18-åringene. (n=1896).

Det er omtrent ingen forskjeller mellom gutter og jenter i 13–18-årsalderen når det gjelder spørsmålet om de har sendt nakenbilde av seg selv. 21 prosent av jentene i 17–18-årsalderen og 18 prosent av guttene i samme aldersgruppe har sendt eller delt dette det siste året.

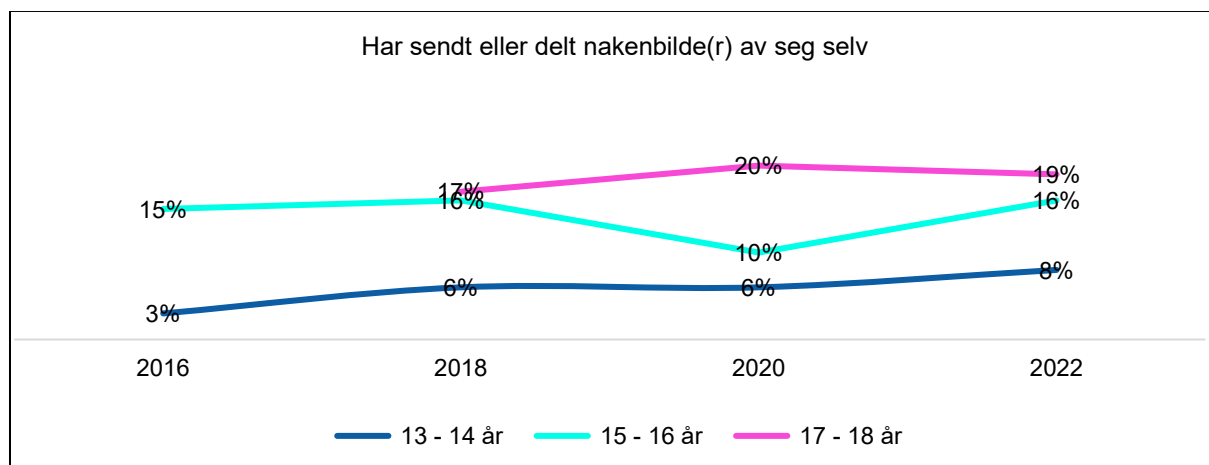
Aldersforskjellene er større, og andelen som har sendt nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året, øker med alderen: 8 prosent av 13–14-åringene, 16 prosent av 15–16-åringene og 19 prosent av 17–18-åringene har gjort dette (se figur 6).

Figur 6: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har sendt eller delt nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året.

Figur 7 viser endring over tid i andelen 13–18-åringene som har sendt nakenbilde av seg selv.

Figur 7: Prosentandel 13–18-åringene som har sendt nakenbilde av seg selv i løpet av det siste året. Tidsserie².

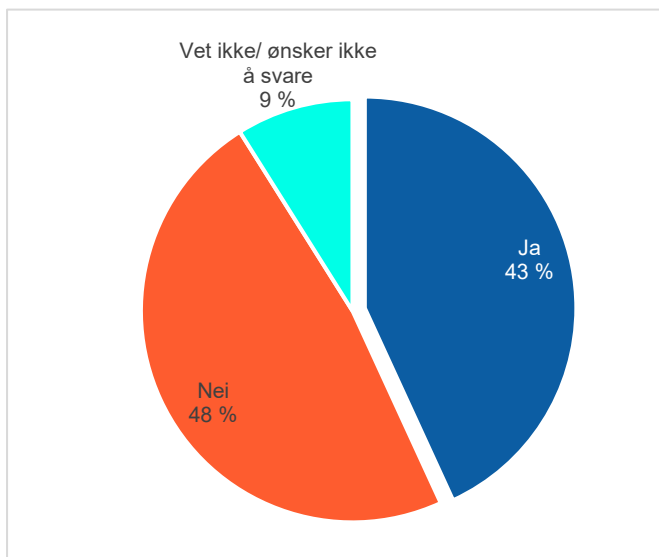
På totalnivå har det kun vært små endringer over tid i andelen 13–18-åringene som har delt nakenbilde av seg selv. Andelen 13–14-åringene som hadde gjort dette i løpet av det siste året, går noe opp fra 2016 til 2022 (fra 3 til 8 prosent). Andelen 15–16-åringene som har delt nakenbilde av seg selv det siste året, er noe høyere i 2022 sammenlignet med 2020, men er på nivå med årene 2016 og 2018. Andelen 17–18-åringene som har delt nakenbilde, har vært relativt lik de siste tre målingene.

² I 2016-undersøkelsen inngikk ikke 17–18-åringene i målgruppen.

Blir de unge spurt om å sende nakenbilder?

13–18-åringene fikk også spørsmål om noen har spurt dem om de kan sende/dele nakenbilde av deg selv. 43 prosent svarer at de har fått en slik forespørsel. Tilsvarende tall i 2020-undersøkelsen var 46 prosent. Imidlertid var det ikke mulig den gang å svare «vet ikke / ønsker ikke å svare», så resultatet er nok omtrent på samme nivå som i 2020.

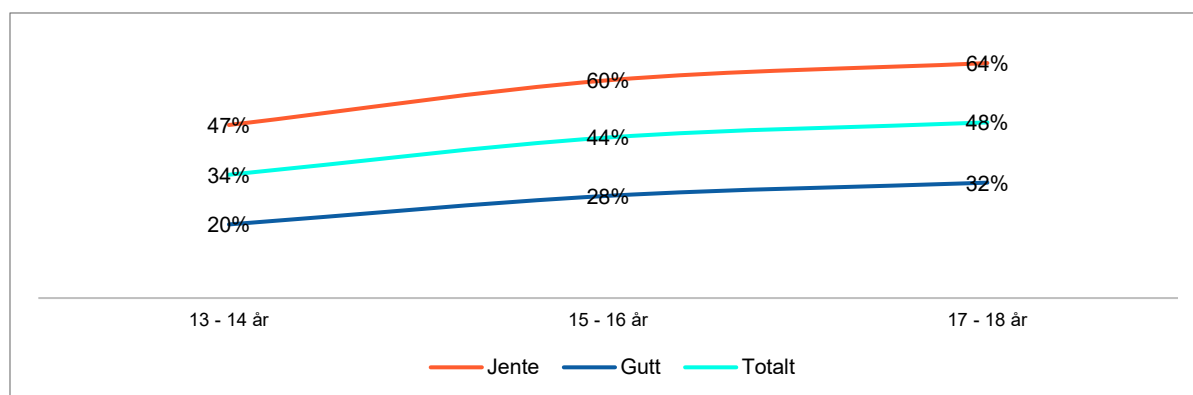
Figur 8: Har noen spurt deg om du kan sende/dele nakenbilde av deg selv? Prosentandel unge i alderen 13–18 år (n=1922)

Over dobbelt så høy andel jenter som gutter i 13–18-årsalderen har blitt spurt om å sende eller dele nakenbilde av seg selv (58 prosent mot 28 prosent). Blant jenter i 13–14-årsalderen har nesten halvparten fått en slik forespørsel, mens 64 prosent av jenter i aldersgruppen 17–18 svarer det samme.

Andelen som har fått en slik forespørsel, er også økende med alderen, se figur 9. I alderen 17–18 år har nesten halvparten av alle unge fått en forespørsel om å sende nakenbilder.

Figur 9: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har blitt spurt om å sende eller dele nakenbilde av seg selv. (n= 1922)

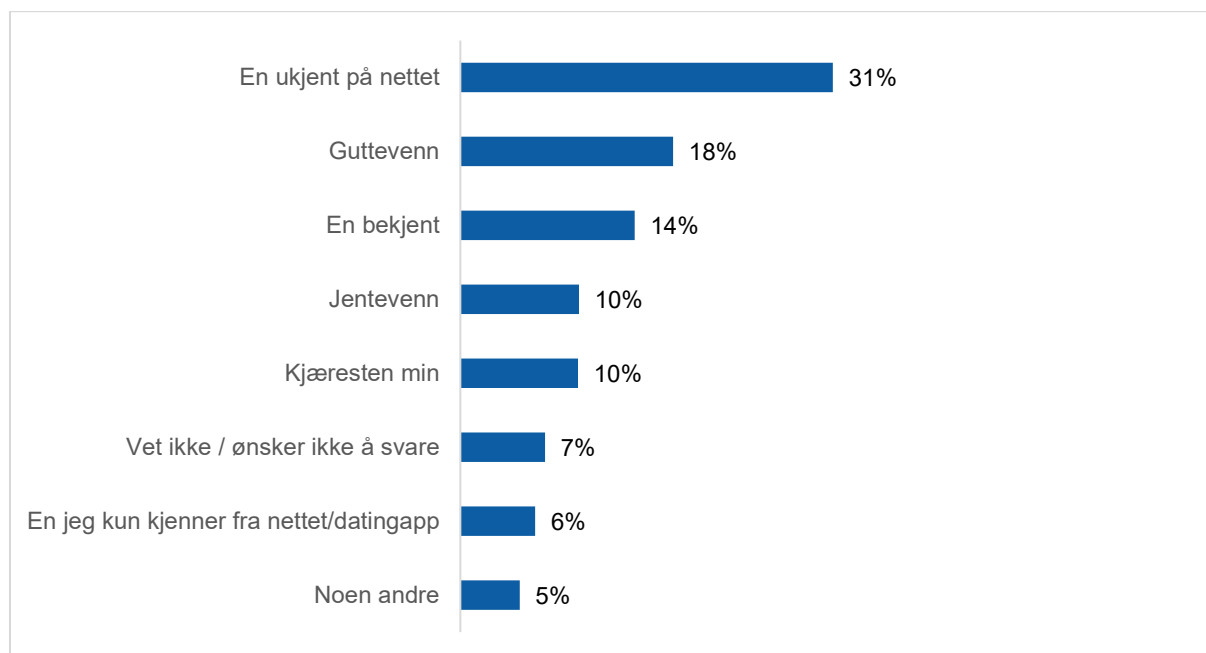
Hvem ber de unge om å sende nakenbilder av seg selv?

De 13–18-åringene som oppga å ha blitt spurt om å sende nakenbilder av seg selv, fikk også spørsmål om hvem som spurte om dette *sist gang*.

Den vanligste personen å motta forespørsel om å sende eller dele nakenbilde av seg selv fra, er en ukjent på nettet. En tredjedel av de som har fått denne type forespørsel, har fått det fra ukjente på nettet. Nesten to av ti har fått en slik forespørsel fra en guttevenn og en av ti har fått forespørsel fra en jentevenn. 14 prosent har fått forespørsel fra en bekjent og 10 prosent har fått fra kjæresten sin. 6 prosent har fått en slik forespørsel fra en de kjenner fra nettet / datingapp. 5 prosent har fått en slik forespørsel fra «noen andre». 7 prosent svarer at de ikke vet eller ikke ønsker å svare.

Basert på de nevnte tallene er det altså over halvparten av de som fikk forespørsel om å sende eller dele nakenbilde av seg selv, som fikk en slik forespørsel fra *kjente personer* (55 prosent). Én tredjedel fikk forespørsel om å sende nakenbilder av seg selv fra *ukjente personer* (31 prosent). 12 prosent lar seg ikke definere siden de svarer «vet ikke / ønsker ikke å svare» eller «noen andre».

Figur 10: Hvem spurte deg om å sende nakenbilde(r) av deg, sist gang? Prosentandel unge i alderen 13–18 år som har blitt spurt om å sende eller dele nakenbilder (n=817)

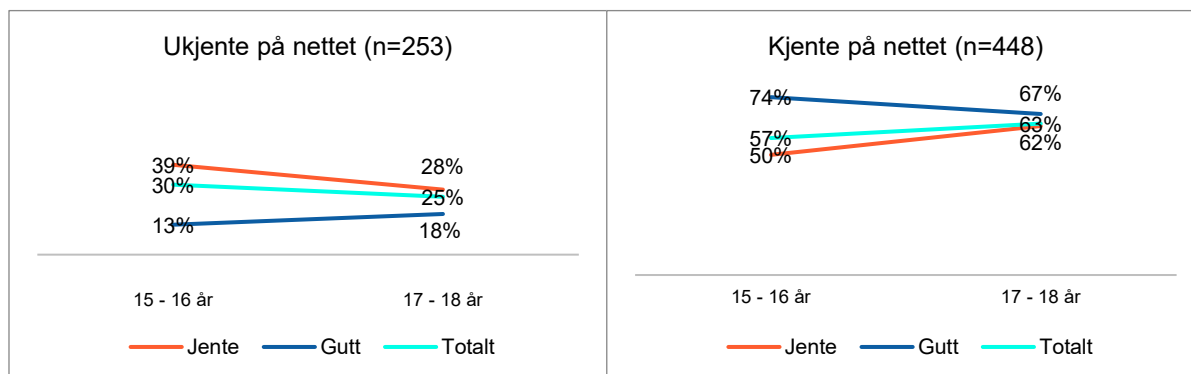

Når vi ser nærmere på andelene som har fått forespørsler om å sende nakenbilder av seg selv, finner vi de samme mønstrene som i tilfellet med de som faktisk har mottatt nakenbilder fra kjente- og ukjente personer. Det er en betydelig høyere forholdsmessig andel av jenter som mottar forespørsel om å sende / dele nakenbilder av seg selv fra ukjente personer, og en tydelig høyere forholdsmessig andel av gutter som mottar forespørsel om å dele nakenbilder av seg selv fra kjente personer (se figur 11). På grunn av lav base tar vi også her ut andelen 13–14-åringer i figuren.

Blant gutter i alderen 15–16 år som har fått forespørsel om å sende nakenbilde av seg selv, fikk 74 prosent denne forespørselen fra kjente personer sist gang, 13 prosent fikk forespørselen fra ukjente personer sist gang. De øvrige 13 prosentene lar seg

ikke definere siden de svarte «vet ikke / ønsker ikke å svare» eller «noen andre». Blant jenter i alderen 15–16 år har 50 prosent fått samme forespørsel fra kjente, og hele 39 prosent fra ukjente.

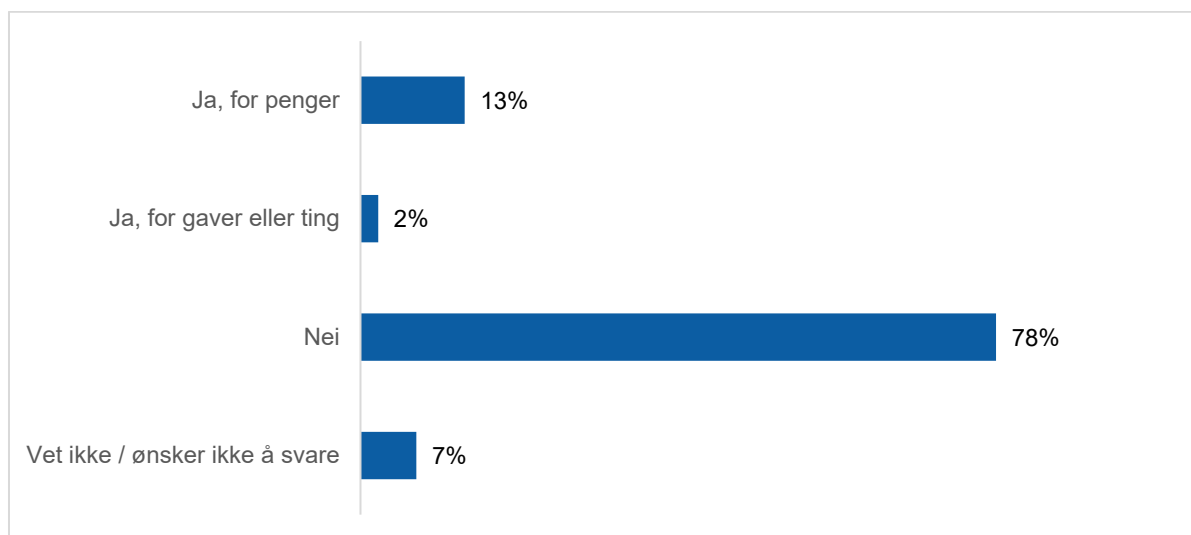
Figur 11: Hvem spurte deg om å sende nakenbilde av deg selv sist gang? Prosentandel av 13–18-åringene brutt ned på alder og kjønn. (n=817).

Blir unge spurt om å sende/dele nakenbilder av seg selv mot betaling?

13 prosent av 13–18-åringene svarer at de har fått en forespørsel om å sende / dele et nakenbilde av seg selv mot betaling i form av penger. 2 prosent har fått en slik forespørsel mot betaling i form av gaver eller ting. 78 prosent har ikke fått en slik forespørsel, og 7 prosent svarer «vet ikke / ønsker ikke å svare».

Figur 12: Har noen spurt deg om du kan sende/dele nakenbilder av deg selv **mot betaling**? Prosentandel av 13–18-åringene (n=1891). Flere svar mulig³

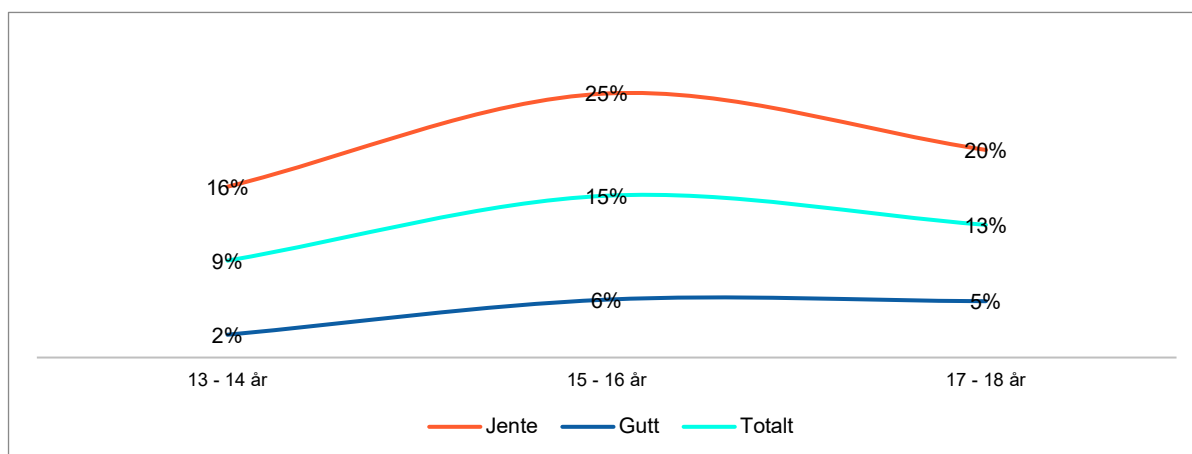

³

I 2020 var spørsmålet «Har du noen gang fått betalt for å dele/sendt et nakenbilde av deg selv?» og gikk kun til de som hadde delt nakenbilde av seg selv. Resultatene lar seg ikke sammenligne med årets resultater.

Fire ganger så høy andel jenter som gutter i 13–18-årsalderen har fått forespørsler om å sende eller dele nakenbilde av seg selv mot betaling i form av penger (21 prosent av jentene mot 5 prosent av guttene). Andelen som har fått en slik forespørsel, er høyest i alderen 15–16 år (15 prosent). I alderen 13–14 år er det 9 prosent som har fått en forespørsel om å sende nakenbilde mot betaling i form av penger. Blant jenter i 13–14-årsalderen er andelen 16 prosent. I alderen 15–16 år har 15 prosent fått en forespørsel om å sende nakenbilder mot penger. Blant jenter i denne alderen er det 25 prosent som svarer at de har fått en slik forespørsel.

Figur 13: Har noen spurt deg om du kan sende/dele nakenbilder av deg selv mot betaling? Prosentandel av 13–18-åringene som svarer «ja, mot penger», brutt ned på kjønn og alder (n=1891).

Om undersøkelsen

For å bidra til et oppdatert kunnskapsgrunnlag om barn og unges medievaner har Medietilsynet siden 2003 jevnlig gjennomført landsomfattende kartlegginger både blant foreldre og de unge selv.

I årets Barn og medier har cirka 3200 9–18-åringer fra 78 skoler over hele landet deltatt. Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden 7. mars–20. mai 2022.

Parallelt med denne undersøkelsen har Medietilsynet gjennomført en foreldreundersøkelse med cirka 2200 voksne med barn i alderen 1–17 år. Resultatene fra Foreldre og medier presenteres i en egen rapport.

Formålet med undersøkelsene er å gi en samlet framstilling av barn og unges digitale mediebruk. Dette omfatter barns digitale deltakelse i tillegg til foreldres deltakelse og regulering av barn og unges mediehverdag. Temaer som kartlegges, er blant annet barns medievaner (sosiale medier, spill, tv) og deres opplevelser på nett. Medietilsynet er faglig ansvarlig både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering. Datainnsamling og rapportering er gjennomført av Kantar Public i samarbeid med Medietilsynet.